

časa nasitil, prijatelj je prišel kmalu potem iz lova, i drdrala sva jo proti Črnomlji, — jaz vesel, da sem svojo nalogo izvršil i bival par ur v gradu starodavne snove, a on obilne divjaščine. Skubec.

## Volitvene zadeve.

### Volitve na slovenskem Koroškem.

Slovensko politično društvo „Trdnjava“ zedinjeno z državnopravno stranko z gorko besedo Slovencem priporoča, naj za poslanca v državni zbor volijo skušenega rodoljuba

gosp. **Andreja Einspielerja**, c. k. profesorja, deželnega poslanca in hišnega posestnika v Celovcu, in pa gosp. **Ferd. Vigela**, posestnika na Ziljski Bistrici.

„Slovenci! volite oba vsi od kraja — volite vsacega enoglasno!“ — tako kliče volilni odbor svojim rojakom na Koroškem v osodepolnem tem trenutku, in mi upamo in srčno želimo, da se 13. oktobra spolni domoljubni klic na korist Slovencem Koroškim.

### Volitve na slovenskem Štajarskem.

V včerajšnjem „Slov. Gosp.“ oklicuje osredni volilni odbor kandidate, ki naj jih Slovenci v 3 volilnih okrajih volijo. Obširni oklic sklepa tako-le:

„Vabimo torej vse poštena in blagodušne domoljube, zbrati se okoli naše konservativne zástave, ki je brez dvoma prava zástava ljudstva, katero je v svoji ogromni večini konservativno, to je: udano kat. cerkvi in verno, ter se svojih starodavnih pravic in navad drži, ako so njegovim razmeram prikladne. Priporočamo Vam tedaj, predragi rojaki, naslednje gogospode, ki so prijatelji in branitelji naših načel, kot kandidate za državni zbor:

I. Gospoda **Jan. Pajka**, bivšega profesorja na Mariborski gimnaziji, za kmetske srenje Mariborskega volilnega okraja s sodnijskimi okraji: Maribor, Slov. Bitrica (volišče Maribor), Konjice, kder je ob enem volišče, Slov. Gradec in Marenberg (volišče Slov. Gradec). \*)

II. Gospoda **Mih. Hermana**, slovenskega deželnega poslanca in odbornika v Gradci, za kmetske srenje Ptujkega volilnega okraja s sodnijskimi okraji: Ptuj Ormuž, Sv. Lenart (volišče v Ptuj, Rogatci), Ljutomer in Gornja Radgona (volišče v Ljutomeru).

III. Gospoda **Fr. Kosarja**, kanonika v Mariboru, za kmetske občine Celjskega volilnega okraja s sodnijskimi okraji: Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško in Šoštanj (volišče v Celji), Brežice, in Sevnica (volišče v Brežicah).

Prosimo lepo vse poštenjake, posebno pa častito duhovščino in slavna županstva, da prav marljivo delajo za te može, ki so naši pravi zaupniki, da zmaga naša pravična stvar.“

## Slovstvene stvari.

### Najnovejša slovenščina.

Kakor na svetu vse napreduje, tako napreduje tudi jezik; pa kakor v politiki oni „napredek“, s katerim

\*) Pri nasvetovanji g. Pajka dodaja „Slov. Gosp.“ sledečo opazko: „Gosp. prof. Pajk se je vsled porazumljenja med obema strankama na podlagi tega, kar smo kot „poslednjo besedo“ od svoje strani v „Gospodarju“ šte. 30. (proti koncu) rekli, in v soglasji s tem volilnim oklicem za kandidata postavil in z dobro vestjo priporočil.“

se bahajo naši „mladi“, ni pravi napredek, temveč le pot k narodovemu propadu; tako tudi najnovejša pisava nekaterih slovenskih pisateljev je veliko bolj v škodo, nego v korist slovenskemu jeziku. Kakor se nam je nova neslovenska politika prinesla iz Štajarskega po nekaterih prenapetih „naprednjakih“, tako se nam tudi nova pisarija od taiste strani vsiljuje po nekaterih prenapetih učenjakih. \*) Da s tem gre slovenščina res rakovo pot, prepriča se lahko vsakdo, če bere na priliko nekdanji „Glasnik“ pa sedanja „Zoro“ in posebno „Vestnik“, ali članke v prejšnjih tečajih naših časopisov, pa sestavke naših dni v „Narodu“ ali v „Soči“. Če že sam ni od novotarij zaslepljen, spozná lahko vsak, da naše slovstvo peša in da se slovenščina nagiblje že k propadu. Kajti mesto blagoglasnega in razumljivega slovenskega jezika pišejo neokorno in težko-umevno štajarsko-ogersko narečje; in to jim je napredek.

Se vé da braniti ne moremo nikomur, da piše v svojem narečji, in to tudi ni nič čudnega ali novega; pa čudno in novo je to, da ti novi „pisarji“ mislijo, da so oni sami vzeli slovenščino v „štant“, ter samo svojo pisavo imajo za čisto slovenščino, vsako drugo kot „zastarelo“ zaničljivo zametujejo! Zato se ogibujejo v svojih spisih marsikterih lepih, starih in v ljudstvu vkoreninjenih besed in rekov, češ, da so „nemčizne“ (izvrstno lepa oblika, škoda, da je niso v Dunajsko razstavo poslali!), da jih nadomestijo sè svojimi deželnimi ali celó le krajnimi izrazi, ali pa — in to je posebno „nobel“ — z besedami iz drugih slovanskih narečij. Pri tem se ozirajo preveč na staroslovenščino in na druga slovanska narečja, pa premalo na narodno govorico.

Le nekoliko izgledov.

1. *Brati — čitati.* „Slobo dakle nemčizni brati v pomenu čitati, konči v boljših spisih!“ kliče g. R. B. v „Vestniku“ konec svojega članka, v katerem trdi, da je beseda brati v pomenu čitati, lešen vzeta iz nemškega. Da se v tem pomenu ne rabi v nobenem drugem slovanskem narečji, to ni še zadosten dokaz, da je beseda brati — lešen nemčizem. Po tej teoriji bi morali iz jezika izpahniti vse tiste besede in vse fraze, ki se ne nahajajo v drugih slovanskih narečjih, in tedaj bi pisali res „vseslovanski jezik“, ali še boljše: „cvet vseh slovanskih jezikov“; a res reven bi bil tak „cvet“. Jaz mislim, da kolikor več besed ima jezik za eno in isto reč, toliko boljše je; če tudi s tem ne zagovarjam vsake spake, ker ta bi bil drugi ekstrem, tako zavržljiv, kakor prvi. — Vrnimo se k besedi brati — čitati. Ako je ta beseda v tem pomenu „nemčizna“, gotovo je tudi „latinizna“ in „grščizna“, kajti tudi Latinec ima legere — čitati, pa colligere (kar je ravno tisto, le sestavljeno) — brati, na pr., jagode; in v grškem je že Homer rabil besedo λέγω za verba colligere — besede brati, to je, čitati. In slovensko ljudstvo (in to mislim, da ima pri tem tudi svoj glas) kako govori? Naj bo le res, kar pravi omenjeni „pisec“, da na levem pobrežji Dravskem šče skoro vsak neškolan človek golči: šteti, štetje, in tako tudi Prekmurec in hrvaški Slovenec — kako pa „golči“ vsa velika večina drugih Slovencev po Kranjskem, Primorskem, Koroškem in tudi po Štajarskem? Menda le brati, kar pa je, kakor R. B. sam spoznava, v rabi tudi ondi, kjer se govori šteti ali čitati. Po mojih mislih se je tudi beseda čteteti, šteti, čitati začela rabiti v tem pomenu ravno tako, kakor beseda brati; saj med besedo brati — verba

\*) Gosp. Bož. Raič je posebno ploden o tem „napredku“. Vred.